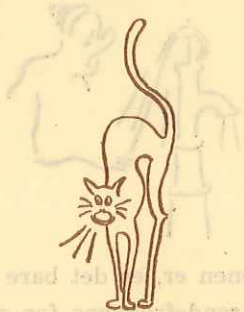

selektivitet (stilling 1), men da de høye toner i det program en lytter på samtidig blir borte, lønner det seg ikke å overdrive bruken av stor selektivitet.

En annen slags pipetoner er de som *forandrer tonehøyde* når en forandrer avstemningen. Så lenge apparatet står urørt er tonehøyden konstant, men så snart en beveger viseren, forandrer tonen seg. Skrur en langsomt forbi stasjonen, vil tonen gli først nedover og så oppover, og kan minne litt om et mjau.

Årsaken til dette er som regel at lokalstasjonen eller en nærliggende telefoni- eller telegrafsender kommer for sterkt inn, og botemidlet er da å redusere signalstyrken fra den. En måte å gjøre dette på er å kople inn i antenneledningen en bølgefelle som er avstemt på den forstyrrende sender.

Plask. Undertiden hører man en uregelmessig bakgrunnstøy på en ellers god stasjon. Det virker som en hes stemme med mellomrom roper noen helt uforståelige ord. I slike tilfelle ligger det gjerne en sterk sender på nabofrekvensen, og det er forvrengte bruddstykker fra dens program en hører. Ofte hjelper det å øke mottakerens selektivitet ved å skru tonekontrollen på 1, og å finstille

avstemningen. Men det forekommer også plask som en ikke kan stenge ute, selv om selektiviteten er aldri så stor.

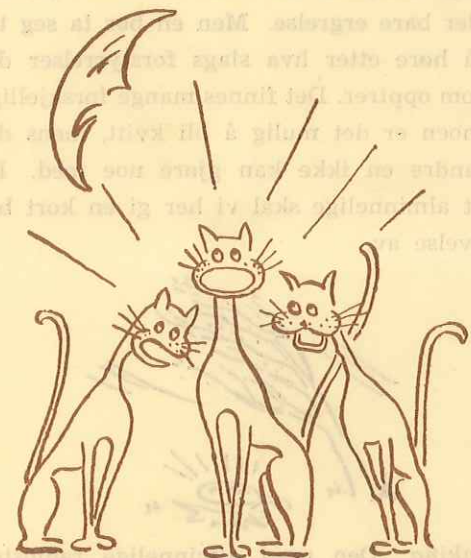
Disse ulydene som her er beskrevet, skyldes signaler som kommer inn utenfra til mottakeren, og må betraktes som mere eller mindre normale — dessverre. En annen sak er det at en mottaker kan lage ulyd selv, hvis det er feil i den. Har De mistanke om noe slikt, så prøv å fjerne både antenne og jordledning fra apparatet. Blir lyden borte, stammer den fra noe utenfra.

Mottakingsforholdene for kortbølgen varierer som bekjent meget sterkt, både med årstiden og døgnet tider, og fra sted til sted. Mellombølgestasjonene kommer i alminnelighet bare inn etter at det er blitt mørkt. I den lyse årstid vil en derfor ikke ha noe større utbytte av mellombølgen. På langbølgen er forholdene mere stabile, men også her får man best mottaking når det er mørkt, selv om de kraftigste stasjonene også gir tilfredsstillende resultater ved dagslys.

Det er vanskelig i korthet å gi alminnelige regler for mottakingsmulighetene. Det beste utbytte av radiolyttingen vil en få ved selv å lytte regelmessig og notere seg resultatene. En blir da snart fortrolig med forholdene, og lærer å kjenne de stasjoner som — tross alt — kommer godt inn.

Plages De av forstyrrelser når De lytter på radio?

Tandberg

Skalaen på Deres mottaker viser over hundre kringkastingstasjoner, men det mangler dessverre meget på at De har fullt utbytte av dem alle. Mange steder er det mest ulyd å høre, eller et program så forvrengt og oppblandet med forstyrrelser at det bare er ubehagelig å høre på. Bare noen få stasjoner gir den naturlige, uforstyrrede gjengivelse som De ønsker.

Dårlige stasjoner bør man ikke høre på, det volder bare ergrelse. Men en bør ta seg tid til å høre etter hva slags forstyrrelser det er som opptrer. Det finnes mange forskjellige og noen er det mulig å bli kvitt, mens det er andre en ikke kan gjøre noe med. De mest alminnelige skal vi her gi en kort beskrivelse av.

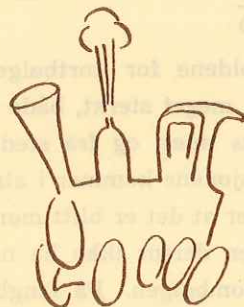

Spraking. Den mest alminnelige radiostøy høres, når den er svak, omtrent som vind i løvtrær. Sterkere støy blir ofte knitrende, minner om lyden fra en stekepanne, og kan ofte vokse til øredøvende fosselat med spraking og smell. Sterke stasjoner overdøyer støyen, men svake drukner helt i den.

Denne slags radiostøy skyldes dels naturlige årsaker, f. eks. tordenvær, og i så fall er det ikke noe å gjøre med den. Plagsom knitrende sus er imidlertid ofte menneskers verk. Den stammer fra en støykilde i nærheten av

mottakeren — en elektrisk motor, et kjøleskap, en bryter, eller en feil på en elektrisk ledning. Slike støykilder kan være vanskelige å oppspore, men er de først funnet, kan de ofte uskadeliggjøres med enkle midler. Kringkastingens støykontroll yter så vidt mulig hjelp med oppsporingen.

Det en selv kan gjøre mot støyen, er å sørge for en god antenne — så høy og fri som mulig, og om nødvendig med skjermet nedføring. Det er en misforståelse å tro at et godt radioapparat kan klare seg med en dårlig antenne. Jo bedre antennen er, dess mere vil stasjonene overdøye støyen. Med en innendørs antenne får en uvegerlig stasjonene svakt inn, men støyen desto sterkere.

Pip. På mange stasjoner hører man en pipe-tone eller dyp brummende tone som ikke forandrer tonehøyde når en forandrer innstillingen på skalaen. Undertiden høres det som en knurrende lyd som kan gå over i rytmiske slag, som lyden fra en pumpe. En kan da også se at trolloyet står og blaffer i samme takt.

Denne forstyrrelsen (interferens) skyldes at to stasjoner sender på meget nær samme frekvens. Som kjent har det vært et pro-

blem å skaffe frekvenser (bølgelengder) nok til alle senderne. Etter bølgelengdeforandringen den 15. mars 1950 ble svært mange stasjoner tildelt fellesbølgelengder, det vil si at disse sender med samme frekvens. Såvidt mulig ble det tatt hensyn til senderstyrke og innbyrdes beliggenhet, men det er dessverre ikke til å unngå at de forstyrrer hverandre, spesielt når mottakerforholdene er gode og selv fjerntliggende stasjoner kommer godt inn.

Som situasjonen er, er det bare få stasjoner som har en sendefrekvens for seg selv. De fleste må dele med en eller flere andre. En vil finne mange slike par-stasjoner på skalaen, — det ene navnet rett under det andre eller merket F. I virkeligheten er det enda mange flere, som en ikke har kunnet få plass til på skalaen. Slike sendere vil i regelen forstyrre hverandre. Enten hører man begge program samtidig, eller så hører en bare den sterkeste sender, men urent og med de karakteristiske bilydene, pip eller knurr. I slike tilfelle er det ikke noe å gjøre. Når to stasjoner virkelig sender på samme frekvens, kan ingen knep skille dem fra hverandre.

Er det en meget høy tone, kan en ofte få brukbar mottaking ved å stille inn på størst